

Døden og pigen

Novelle, Preben Brandt, oktober 2021

I

”Sikke nogle idioter I er”. Sådan havde Maja råbt den forbandede dag, som hun kaldte det, hvor hun igen var vågnet op i en skadestue. ”Jeg var lige ved at vågne op, lige så stille, og jeg var ved at blive klar over hvor jeg var.” Maja ville gerne være blevet i den rare tilstand lidt længere, siger hun, men så var der én der blev ved med at forstyrre hende ved at kalde ”Maja, du må vågne nu - Maja du må vågne nu”.

Maja fortæller om en begivenhed, der ligger en del år tilbage. ”Jeg var ved at huske, at jeg havde taget et skud heroin, som jeg med det samme, da jeg sprøjtede det ind, kunne mærke var stærkere end jeg havde forventet. Det begynder at dæmre for mig hvor jeg var. En skadestue. Der var hvidt rundt om mig og hende, der bliver ved med at klappe mig på kinden og kalde på mig må være en sygeplejerske”. Hun fortsætter sin fortælling ”Jeg blev hurtigt klar i hovedet. Jeg må have taget en overdosis og de har givet mig modgift. Sødt af dem at have reddet mig, men satans, at de har taget min rus, løb det gennem mit hoved. Det skal de betale for”. Maja siger, at hun hurtigt blev så klar i hovedet, at hun kunne lægge en hævnplan, ”Jeg lader som om jeg ikke kan stå på benene, og siger, at jeg er så sulten og ikke har penge til mad. Så redder jeg mig måske et måltid”. ”Det gik fint, så jeg trak tiden ud til jeg begynder at få abstinenser, og så havde de bare at ryste op med noget Metadon”.

Maja havde været indlagt med overdoser mange gange, så det var bare én oplevelse blandt mange. Måske var den i erindringen sat sammen af flere. Maja var ikke god til det med at holde sig til en ting af gangen og heller ikke særlig god til at holde sig til den irriterende sandhed. Det skete jævnligt for Maja, at hun havde fået taget for meget heroin dengang. Hun havde svært, ved at styre sin længsel

efter at blive dejlig sløv og ligeglad med alting og tog hvad hun kunne få fat i og delte rask væk kanyler med dem, hun var sammen med. Hun havde dengang svært ved at styre sig, skriver jeg, som om det ikke er sådan mere. Det er det, men Maja er blevet ældre og mere forsigtig, så som regel falder hun ikke mere bevidstløs om når hun tager sig et hyggefix ved siden af den metadon, hun får ordineret nede fra centret.

Maja ligger i dag, selvom det er tidlig eftermiddag, i sin seng og fortæller. Hun er indlagt på den medicinske afdeling på hospitalet, ikke langt fra hvor hun bor. Nogle dage når hun har kræfter til det er hun oppe på det tidspunkt, og hvis vejret er til det går hun så en tur ned i hospitalets have og sidder der en halv times tid på en bænk og sludre med dem, der kommer forbi og som gider høre på hende. De, der også gerne vil tale og fortælle hende noget, bliver hun hurtigt træt af. Hun er den der fortæller, sådan er det bare. I dag har hun ikke kræfter til at stå op. Det går op og ned med hende. Hendes krop er slidt, og for et par år siden blev hendes venstre ben amputeret. Hun ligger på hospitalet og venter på at dø. Måske ved hun godt, at det er sådan, måske ved hun det ikke. Måske vil hun ikke vide det. Nogle dage siger hun selv, at det er sådan det er. "Jeg skal snart dø" siger hun med det glimt af 'ha', nu narrer jeg dig', i øjet, sådan som hun altid har gjort, når hun siger noget, som hun er helt klar over er usandt. Men her er der ingen tvivl, hun kommer aldrig hjem igen. Det er et spørgsmål om dage eller et par uger. Ikke længere. Så vil hendes organer ikke kunne klare mere. Hun er 37 år gammel og der er lang tid til hun bliver 38.

De siger, at det er stofferne og alkoholen, der har slidt hende ned. Det er rusmidlerne, der er ved at tage livet af hende. Det er det lægerne og hendes sagsbehandler siger. Andre er der ikke til at udtale sig om det. Hendes mand Mikkel, som hun blev gift med ham for 5 år siden, besøgte hende ikke selvom han gerne ville og også lover sig selv det hver eneste morgen. Han har selv travlt med at skaffe sig stoffer, og når han hen på dagen tager sit andet fix bliver

han så sløv og ligeglad, at han glemmer at gå de 200 meter over til hospitalet. Hendes familie findes ikke. Hun er alene.

I stedet for at tale om, at det er de stoffer og den alkohol hun har indtaget i så rigelige mængder, der gør hende dødssyg, taler Maja om, at det er uretfærdigt, hvis hun skal dø så tidligt.

II

I går havde Maja fortalt om det hun husker som første gang hun var på børnehjem. "Det var vist ikke første gang", sagde hun. Det var det heller ikke, men det var den første gang hun kunne huske. "De var så søde ved os, da vi kom hen på børnehjemmet, min storesøster og jeg. Vi havde grædt på vejen derhen i bilen, fordi mor skulle på hospitalet og vi var for små til at være derhjemme alene". Maja var seks år gammel og hendes søster otte. "De andre børn stod rundt om og kiggede på os. Damerne sagde, at de skulle tage godt imod os og hjælpe os med at lære huset at kende". Maja og hendes søster havde fået at vide, at de bare skulle være der til deres mor var rask igen. Måske bare et par dage, havde hun sagt. "Vi synes alligevel, at det var rart at blive vist rundt af nogle af de andre børn, som fortalte os hvor godt det var at være her". Der var også pænt, og der var gode senge, og alle havde hvert deres skab til sine ting. Selvom de var kommet så sent på eftermiddagen, at de andre børn havde fået saft og kage, var der gemt noget til os, huskede Maja og "mens vi drak og spiste satte hende, de kaldte forstanderen sig og talte med os". Til aften blev der serveret frikadeller med sovs og kartofler. Det var længe siden de havde fået sådan noget mad, og så var der endda nok til at alle kunne blive mætte.

"Mor havde været meget mærkelig i nogle dage. Hun sagde en masse ting, vi ikke forstod og hun skiftevis græd og grinede hele dagen", sagde Maja og spillede lidt med en barnlig facon, som om hun stadig var den lille pige, der ikke forstod hvad der gik af hendes mor. Men det gjorde hun. Syv gange havde hun været på børnehjem fordi mor var blevet mærkelig og skulle indlægges og syv gange var hun kommet hjem igen.

Lad være med at blive narret til at tro at alt er sagt når man siger, at Maja er stofmisbruger, i perioder har drukket meget og har en vis hang til at blive småsindssyg ind i mellem. Hun er meget mere end det.

”Er det godt eller skidt” spørger Maja, vel først og fremmest sig selv, og fortsætter så, fanget i tanker om børnehjemmet ”var det kærlighed vi blev mødt med eller var det bare det, der blev forventet af de ansatte damer på børnehjemmet”. Maja har sine erfaringer. Hun har prøvet meget og hun har set en hel del i tidens løb.

III

Hvorfor besøger jeg Maja, hvad er min rolle i denne unge kvindes sandsynligvis snarlige død, spørger du måske dig selv. Jeg er langt ude i familie med Maja. Jeg har kendt hende siden hun blev født. Ikke at jeg har haft fast og tæt kontakt med hendes mor og de to børn hun fik med forskellige mænd, men da der er ikke meget familie, har jeg dog set dem jævnligt og især når der var noget galt. Der er meget jeg ved, men der er mere jeg ikke ved om Maja. Hun har især efter at hendes søster døde ved en drukneulykke, da Maja var 9 år gammel, og moren tog sit eget liv nogle måneder senere, levet et så kaotisk liv, at det har været svært at følge hende. Hun har kontaktet mig, når hun enten havde det godt og det var sjældent, eller når det hele var så dramatisk omkring hende, at hun ikke vidste andre at henvende sig til. Det er alt det hun tror, at jeg ikke ved og det hun er sikker på, at jeg ikke ved, hun nu tager hul på at fortælle mig. De sidste fjorten dage hun lever besøger jeg hende hver eftermiddag på hospitalet. Mig gider hun heller ikke høre på, så når jeg er der, er det hende, der taler, sådan som hun nu er i humør til om det liv hun har levet i tilfældige bidder og uden kronologisk rækkefølge. Hun springer frem og tilbage, uden nogen sammenhæng mellem det, der er sket for længe siden og det som hun har oplevet i de sidste år.

En enkelt dag vender hun ryggen til mig. Hun beder mig ikke gå igen, men ligger uden at sige noget. Efter et kvarters tids venten rejser jeg mig for at gå og siger farvel, og at jeg kommer igen i morgen reagerer hun med et stille "farvel".

Jeg husker godt hvordan hun så ud da hun var ung. Hun var både flot og smuk. Hun var skarp og direkte, og hun var klog og vidende. Jeg var vist lidt lun på hende, men det vil jeg ikke tænke på nu. Jeg var også bange for hende, for hun gjorde ting, som jeg ikke ville kunne eller turde være med til. Hun var lunefuld og holdt sig ikke tilbage for at lyve, når hun mente, at det kunne være til fordel for hende. Hun stak af hjemmefra og boede allerede som 14 årig rundt omkring hos forskellige mænd i alle aldre og gik vist i seng med gud og hvermand. Hun stjal og var begyndt at tage stoffer. Det var i hvert fald hvad vi talte om i familien.

IV

"Jeg har ligget og tænkt på dengang jeg var i avisen. Kan du huske det, hele familien var vrede på mig over at jeg havde sagt ja til at udstille mit liv" siger hun. "Men du, ham journalisten var ikke særlig kvik. Han hoppede på det jeg fortalte om min barndom". Jeg kan godt huske avisartiklen, det er seks år siden den var i som en stort opsat artikel over flere sider. Vi i familien havde undret os. Hun havde fortalt om en stort set almindelig barndom, med forældrenes skilsmisse og at hun derfor kom på børnehjem. At hendes søster omkom ved en drukneulykke på Amagerstrand og moren døde et år tid senere af kræft, da Maja var ni år gammel. "Det var så sjovt at narre ham", "Det har du jo altid været god til" svarede jeg "men hvorfor gjorde du det egentlig".

"Han var da sgu da ikke værdig til at høre den sande historie. Han forstod mig ikke og han spurgte mig ud som om jeg er en dum person, der ikke kan tænke selv. Det var egentlig som om han ikke troede jeg havde følelser". "Skulle jeg føre en ærlig samtale med ham og krænge min barndom i helvede ud, nej for satan".

Mens Maja blundede lidt, tænkte jeg over den forfærdelige barndom hun havde levet i. Der var altid snavset og rodet hjemme hos dem. Majas mor havde en datter på et par år, da hun fødte Maja. Ingen af børnene kendte deres fædre, som i hvert fald ikke var den samme. Moren drak, især øl og snaps og hun holdt af at tilbringe dagene på det lokale værtshus. Hun havde før hun fik sine børn flere gange været indlagt på Sct. Hans Hospital med alkoholproblemer. Hun kunne blive helt ude af den, sindssyg, sagde vi i familien, når hun havde drukket meget og længe. Der var nogle af familiens kvinder der forsøgte at blande sig og at hjælpe hende. Men hun svinede dem til og lukkede dem ikke ind, når hun var fuld. Jeg er ikke helt sikker på hvordan det gik til, men med mellemrum blev børnene fjernet derhjemmefra og kom i nogle uger eller måneder på børnehjem indtil deres mor var klar til at tage sig af dem igen, "sådan da" tænkte jeg, mens jeg så på Maja ligge stille, fredeligt og blunde i sygesengen.

"Sidder du og tænke over hvordan sandheden er" spurgte hun. "Jeg har ligget og tænkt tilbage, men gider egentlig ikke at fortælle dig om hvordan det var hjemme hos os". "Men jeg gør det alligevel. Jeg vil ikke tage det med mig i døden". "Hvis jeg altså skal dø nu".

"Mor havde drukket i flere dage og der var næste ikke mere mad i køleskabet. Jeg kan se det for mig. Noget mælk og nogle tomater. Lidt brød og havregryn. 'Jeg går ned og køber lidt ind' sagde mor og gik. Min søster og jeg sad på gulvet og legede. Hun var seks år og jeg fire. Det blev mørkt og mor kom ikke tilbage. Vi vidste ikke hvad vi skulle gøre. Vi spiser noget havregryn med mælk, så kommer hun nok, sagde min storesøster til mig. Næste aften kom hun, så fuld, at hun næsten ikke kunne gå, sammen med en fremmed mand." fortsatte Maja, "Det var vist ikke den eneste gang I var alene et helt døgn eller længere" vovede jeg at sige, "Nej, men denne her gang var særlig slem, for da mor var faldet i søvn lavede manden noget mad til os og så sagde han, at vi skulle i bad. Bagefter lagde han os i seng. Vi var bange. Han gloede på os og han ragede på os. Næste dag var han væk. Mor var vågen og sagde at han var sådan en sød

mand og at vi skulle være glade for, at han tog sig af os, mens hun var dårlig". "Vi sagde ikke noget om hvad han havde gjort". "Jeg har heller ikke før sagt til nogen, at Anne, ikke druknede på Amager Strand, men i en sø i en skov, hvor mor og nogle af hendes venner var taget ud med os. De blev allesammen så fulde, at jeg ikke kunne få dem til at gøre noget, da Anne var gået ud i søen og pludselig forsvandt ned under vandet".

Alt det kunne jeg da ikke have sagt til den skide journalist, vel"

V

"Jeg har ligget og tænkt på det jeg fortalte dig i går". Maja er træt kan jeg se. Vi taler lidt om løst og fast, om hospitalet og dets rutiner, om den behandlingsklinik hun er tilknyttet og de mennesker, hun kender der. Efter nogen tid og flere pauser i snakken siger Maja "min mor og den mand, der gjorde hende gravid med mig har givet mig livet, og det er jeg glad for, trods alt. Men de har også taget noget fra mig". Igen en pause, som jeg ikke har lyst til at bryde, hun vil samle sig til at fortsætte kan jeg se. "De har forhindret mig i at blive den slags menneske, som har selvtillid, de har frataget mig troen på at jeg kunne skabe mig et ordentligt liv, at jeg er noget værd", igen en pause i stilhed og så fortsætter hun "Jeg har altid været bange, nogle gange skræmt til døde, når jeg skulle tage den rigtige beslutning, så har det altid været lettere for mig at tage den forkerte beslutning. Det var lettere for mig at snyde og bedrage, være grov og ubehagelig". Atter en lang pause "Man kan selvfølgelig godt sige, at jeg selv er skyld i den måde jeg har levet livet på. Spildt mit liv, tror jeg du og de fleste andre, mener". Jeg bryder den næste pause ved at sige, at hun har ret. Det var sådan jeg og min familie tænkte. Maja reagerer ikke på det jeg siger, men fortsætter "Jeg har altså ikke vidst hvordan jeg skulle gøre andet. Skældud og straf har prellet af på mig som vand på en gås".

Jeg ved ikke hvad jeg skal sige, jeg har på fornemmelsen, at hun ikke vil høre på hverken forståelse eller modsigelse. Vi taler lidt igen om løst og fast før jeg siger farvel. På vejen ud ag døren tænker jeg på,

at vi ofte hjemme hos os talte om, at Maja var svagt intellektuelt udrustet, som min mor udtrykte, eller lidt dum som min far sagde.

VI

"Hør her", siger Maja næste dag, da jeg kom på besøg, som det nu var blevet en vane. Jeg havde taget en buket blomster med til hende, det havde jeg ikke gjort de foregående dag. "Fordi du fik medlidenhed med mig over den historie, jeg fortalte i går, behøver du sgu da ikke pludselig at komme med blomster til mig". "Det var jo bare en af de oplevelser, jeg har at vælge imellem. De ligner hinanden på den ene eller på den anden måde". Der er stille i rummet en kort tid, og så fortsætter hun "jeg er blevet hårdhudet. Jeg tuder ikke mere, når jeg tænker på det, der skete dengang ". Og selvom jeg er glad for blomsterne behøver du ikke at tage nogle med til mig. Jeg er ikke så god til at tage imod venlighed.

"I går efter du var gået lå jeg og fortsatte med at tænke på, om det alligevel er mig der skal føle skyld over den måde, jeg har opført mig på. Var der ikke noget med, at jeg stjal noget sølvtøj hjemme hos dine forældre en gang for længe siden". "Det kan jeg godt huske. Min mor blev så vred, da hun opdagede det, og sagde at hun aldrig mere ville have dig inden for sine døre ". Jeg fortsatte "hun sagde også at du kunne sejle i din egen sø og den måde du levede på nok førte til at du ikke blev gammel, og at hun ikke ville komme til din begravelse". Går jeg for vidt, tænkte jeg, mens jeg sagde det. Men Maja havde jo selv lagt op til åbenhed, jeg synes, at jeg havde fornemmet et ønske om at få ryddet op i forholdet mellem sig selv og omverdenen. "Men helt ærligt" fortsætter hun "synes du så ikke at I også skulle føle skyld". "Jeg tror ikke at jeg var løbet med sølvtøjet hvis I havde vist interesse for mig. Vist mig kærlighed". "jeg tænker ikke på den dag, men fra jeg var helt lille. Hvorfor kom jeg ikke hjem til jer når mor ikke kunne klare os. Havde I slet ikke medlidenhed med os to piger, som blev mishandlet sådan".

Maja stopper mig inden jeg nåede at få tænkt over hvordan jeg skulle svare på det angreb. Hun siger "Bliv nu ikke ked af det, lad

være med at tale om hvem af os der har skyld og hvem der skal tilgives". "Nu skal du høre om noget godt som skete på et af de børnehjem jeg boede på et halvt års tid efter at min søster var druknet og mor havde begået selvmord". Maja fortæller, at der på det børnehjem var en pædagog, der ved siden af underviste i klaverspil og som var meget optaget af den tyske romantik. Hvad ved Maja om det var min tanke, men jeg skulle blive endnu mere overrasket. "Hun gav mig, når hun var på arbejde, timer i at spille klaver og sagde at jeg var lærenem". Maja havde ikke bare lært at spille klaver sådan til husbehov på det halve år, men også at læse noder. "Kender du Schuberts sang om døden og pigen" spurgte Maja mig. "Det er nu en strygekvartet" svarede jeg. "Ja, det er det også, men du kender altså ikke sangen. Men dog du, jeg er mere vidende end dig. Ha", "men det er altså en ret sørgelig sang, som jeg de sidste uger har tænkt på igen og igen. "Den hedder Der Tod und Das Mädchen", siger hun og begyndte så uden varsel at synge på tysk med en fin og spinkel stemme:

Vorüber, ach, vorüber!

Geh, wilder Knochenmann!

Ich bin noch jung, --- --- --- --- ---

Gib deine Hand, du schön --- --- --- --- ---

"Jeg kan ikke huske alle ordene mere, men synger og nynner den for mig selv hver aften før jeg sover. Jeg håber, at det holder døden væk fra mig. Det er mest når mørket falder på at døden skræmmer mig. Så længe det er lyst kan jeg næsten helt glemme den".

Der blev stille. Ingen af os sagde et ord. Jeg vidste ikke hvad jeg skulle sige og det var måske også det rigtigste. Jeg forstod hendes angst for døden og jeg forstod hendes sorg over at skulle dø alt for tidligt.

"Hvor kunne jeg trænge til et fix nu. Vil du ikke godt gå, men du må meget gerne komme igen i morgen. Uden blomster". Sagde hun.

VII

Det var svært ikke at have noget med, nu hun havde sagt, at hun ikke ønskede gaver. Jeg følte virkelig trang til at modsætte mig hendes ønske. Sådan har jeg det ellers ikke. Hvad folk siger til mig tager jeg for gode varer og tror på at de virkelig mener det. Det gjorde Maja måske også, altså mente det, men jeg var i tvivl. Jeg kunne mærke, at det at have noget med til hende pludselig havde sat sig fast. Jeg havde ikke haft noget med de første gange jeg besøgte hende. Havde slet ikke tænkt på det. Det med blomsterne var en indskydelse.

Jeg var begyndt at tænke over, om vi i familien havde svigtet hende. Var det det, jeg nu lidt kejtet, og så afgjort helt for sent, forsøgte at råde bod på med mine latterlige blomster. At kalde det at tænke over, er ikke helt præcist det, jeg gjorde. Tanken blev en besættelse, der blev ved med, så at sige med sit eget liv, at kører rundt i min tanker. Ja, vi svigtede hende, nej hun ville ikke tage imod vores råd, men kun gøre som hun selv ville. Meget af fortidens skidt og fordømmelse dukkede op i mine tanker. Mine forældre, der ikke havde ønsket at se hendes mor og siden hende. Og Maja, som en gang var mødt op i mine forældres pæne hjem mens de havde gæster og efter at være blevet bedt om at gå igen med det samme havde råbt. "Der en alvorlig sygdom, som jeg heldigvis aldrig er blevet smittet med". Lang pause hvor man fornemmede, at alle tænkte på hvad det kunne være, at hun ikke var blevet smittet med. Og så kom det: "Men det er I. I er smittet med småborgerlighed. Her er så pænt her hos jer og I er så småborgerlige, at det gør ondt, og I opfører jeg så fordømmende, at man forfærdes. Det er sgu en svær sygdom, som fører til kedsomhed og en slags levende død".

Jeg købte en æske god chokolade med, så vi begge kunne få glæde af den. Maja blev glad og vi åbnede den med det samme. Der var fem stykker til hver af os.

"Jeg har ligget og tænkt på Mikkel hele formiddagen. Han er en sjuft. Men jeg tror at han bliver væk fordi han er bange for at se døden i øjnene". Jeg tænkte, at den ene gang jeg havde mødt ham, virkede

han mere ligeglad med hende, men det ville være helt forkert at sige det til hende. Så jeg tillod mig den lille løgn, det var at bekræfte hende i det hun troede. "Du lyver jo", svarer hun, "men det er i orden. Det er så mange gange blevet sagt til mig, at man kommer længst med at sige sandheden. Det er nu ikke min erfaring fra mit liv. Jeg har ofte haft fordel af at lyve. Så tillad du dig bare den frihed at lyve for mig".

Der har været en sygeplejerske inde på stuen for at se til Maja, hun spørger om hun ikke skal løfte sengens hovedgærde og sætte en pude bag Majas ryg, så vi bedre kan tale sammen, nu Maja har det så godt i dag. "Skal jeg ikke også komme med kaffe til jer, nu jeg kan se at I har chokolade?" spørger hun. "Jeg var meget forelsket i Mikkel dengang jeg mødte ham", siger Maja da vi er alene og sidder med kaffekopper og det par stykker chokolade, som var blevet tilbage efter det første indhug. "Og jeg er aldrig holdt op med at elske ham, heller ikke nu, selvom han bare bliver væk". "Vi har været gift i næsten fem år nu og vi kendte hinanden et par år inden. Så vi har da holdt godt fast i hinanden".

Jeg var med til Maja og Mikkels bryllup, som de, der havde været plejefamilie til hende i et par år før Maja blev 18 år, havde arrangeret og betalt for. Maja i en rigtig romantisk hvid brudekjole, Mikkel i en moderne variation over en smoking. Det var en fint kirkebryllup og bagefter var vi inviteret til middag på et hotel, hvor Maja og Mikkel skulle overnatte i brudesuiten. Udover plejefamilien deltog kun jeg og en sagsbehandler, der kendte Maja godt. "Maja, det var et meget fint bryllup" siger jeg, "Ja, og vi klarede at opføre os så fint, at der ikke kom nogle klager fra hotellet, det har jeg ellers sjældent oplevet når jeg har opholdt mig i kortere tid et eller andet sted, endda i kortere end det døgn var vi der".

Der er ingen tvivl om, at Maja har været den dominerende i deres forhold. I det næste kvarters tid fortæller hun springende i mellem flere af de ting, der fulgte med i deres ægteskab. Det var hende der talte med deres sagsbehandler når økonomien løb løbsk. Det var

hende der skulle løse problemerne, når den læge, der styrede deres Metadonbehandling, prøvede at trække i bremsen, når de igen havde mistet nogle doser.

”Mikkel måtte også finde sig i at jeg gik ud og tog en kunde når vi manglede penge. Men han kunne nu også godt selv finde på at opfodre mig til at gå ud og trække, hvis der var noget han selv gerne ville købe og som vi ikke havde penge til”.

Det skete ind imellem, fortæller Maja, at hun blev træt af Mikkel. ”Han kunne være temmelig træls, når han udbredte sig om ting, han ikke havde forstand på. Det var især når han var fuld. Ikke at det kun var ham der drak. Jeg skyllede også en del stærke øl ned dagligt i perioder. Det er det de siger, der har slået min lever i stykker”. Flere gange var Maja stukket af hjemme fra og blev væk i uger, uden at give Mikkel besked. ”Sådan straffede jeg ham, men det var også en enkelt gang fordi jeg havde mødt en sjov fyr, helt anderledes end Mikkel”. ”Han og jeg tog ud i Dyrehaven. Vi havde nuppet et lille telt i en sportsforretning og satte det op ikke så langt fra Bakken, i et område med mange træer og buske. Vi boede der i næsten to uger før nogen opdagede os og vi blev smidt væk”.

Maja virker glad det meste af tiden hun fortæller om sit ægteskab. Jeg så kun Maja et par gange hjemme hos mine forældre i den periode hun var gift. De så hende lidt flere gange og fortalte at hun altid når de så hende var i nød og bandede over det ægteskab, hun fortrød at hun var gået ind i.

De næste to dage, var Maja dårlig og ikke i stand til at tale, når jeg kom. Det går mod enden sagde personalet.

VIII

Jeg var sent på den i dag, jeg havde haft travlt på mit arbejde og trafikken havde været forfærdelig. Tanken om at aflyse besøget havde løbet gennem mit hoved. ”Du er sent på den i dag”, sagde en af de sygeplejersker, der ofte tog sig af Maja, da hun så mig komme ind af døren til afdelingen. ”Maja har spurgt efter dig, så det er godt du kom nu. Hun er i dårligt humør, så jeg håber, at I kan finde noget

rart at tale om". Hun holdt en lille pause, hun tænkte måske over hvad hun måtte fortælle "overlægen har talt med hende og sagt, at hun ikke skal regne med af leve mange dage mere", igen en pause "leveren er næsten helt holdt op med at fungere og vi kan ikke gøre noget". "Maja har grædt og grædt siden og vi giver hende hvad hun kan tåle af beroligende medicin".

Maja blundede. Jeg satte mig til at vente på at hun vågnede. Det var godt jeg ikke havde aflyst besøget. Det kunne være, at det blev det sidste. Hun sov så roligt, trak vejret langsomt og regelmæssigt, men var grå og sammenfalden. Hun så så lille ud i sengen. Ensom, tænkte jeg. Alene. Vidste at hun kun havde nogle dage, måske ikke en gang det, til hun dør.

"Jeg har fået noget godt at sove på" mere mumler end siger hun hende fra sengen. "Jeg var lige ved at spørge dig i går da du gik, om du ville tage noget stærkt med til mig". Det lod vi ligge. "jeg talte med sygeplejersken". "De fortalte mig, at jeg kun har nogle få dage tilbage at leve i". Efter en pause spørger Maja "Tror du jeg får tilgivelse". "Det er jeg sikker på at du gør, både hernede og deroppe", "åh, tror du, at der er et paradis? Og tror du jeg kan komme ind. Jeg har da vist altid opført mig så skidt at de fleste har ønsket mig ned i helvede, og der har jeg også selv forestillet mig, at jeg endte". "Jeg tror ikke det er den slags småting, der afgør hvor man kommer hen, hvis der altså er mere når vi først er døde". Det må du ikke sige. Jeg tror at jeg har en sjæl og ikke kun et legeme". Maja er ved at falde i søvn igen, men strammer sig an og siger lige inden jeg giver hendes hånd et klem til farvel "Jeg har altid godt kunne lide tanken om syndsforladelse".

IX

I går sov Maja tungt da jeg kom for at besøge hende. Eller hun havde måske mistet bevidstheden. På vejen hjem kom jeg ind i nogle tanker om, at det måske var en lettelse for Maja, at hun ikke skulle mere igennem i det hårde liv, som hun ikke havde magtet at ændre noget på indtil nu. Eller var det mig selv og de andre i familien, jeg

tænkte på. Vi behøvede ikke at være bange for, at hun skulle dukke op og lave ballade eller tigge om penge. Vi kunne glemme hende. Jeg brød mig ikke om de tanker og tændte bilradioen for at få noget andet at tænke på.

X

I dag er Maja vågen og nogenlunde klar. Endda en lille smule opstemt. Men hun er meget træt og siger næsten ikke noget. Der bliver ingen samtale.

XI

Dagen efter, klokken 10 om formiddagen ringer hospitalet. De har ikke kunne få fat i Mikkell, så det bliver mig, der får beskeden om, at Maja for få minutter siden er sovet stille ind.

Maja ligger i sin seng, sjælen har forladt hende. Hendes smertefulde liv er slut. Jeg tænker, mens jeg sidder lidt ved hendes seng, at hvor smertefuldt det så end var, var det også et liv med glæder, og selvom man med god ret kan sige, at hun i mangt og meget opførte sig dumt, så var hun hverken ufølsom, overfladisk eller dum.

Sådan forlader jeg Maja.